

ЛІТЕРАТУРА

1. Проект Open Heritage: вчені створили 3D-моделі 26 історичних об'єктів з 18 країн світу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.everest.ua/ai-platform/smart-city/proekt-open-heritage-vcheni-stvoryly-3d-modeli-26-istorychnykh-obyektiv-z-18-krayin-svitu/>.
2. Angelidoua M., Karachalioua E., Angelidoua T., Stylianidisa E. Cultural Heritage in Smart City Environments. The International Archives of the Photogrammetry, Remote Sensing and Spatial Information Sciences. 26th International CIPA Symposium, 2017. – Volume XLII-2/W5. – Ottawa, 2017. – P. 27-32.
3. Digital Heritage And Culture: Strategy And Implementation /Wu Steven Wan Pok, Din Herminia Weihsin. – World Scientific, 2014. – 364 p.
4. Marsella S., Marzoli M. Smart Cities and Cultural Heritage. IEEE International Conference on Networking, Sensing and Control, At Calabria. May 2017. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.researchgate.net/publication/321808751_Smart_Cities_and_Cultural_Heritage [05.05.2019]
5. New governance models for creative, sustainable and circular cities [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.clicproject.eu/wp-content/uploads/2019/03/2019_ROCK_CaseStudies-layout.pdf
6. Nocca F. The Role of Cultural Heritage in Sustainable Development: Multidimensional Indicators as Decision-Making Tool [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mdpi.com/2071-1050/9/10/1882/pdf> (15.04.2019)
7. ROCK. Cultural Heritage leading urban futures [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rockproject.eu/about>[03.05.2019]
8. Theory and Practice in Heritage and Sustainability: Between past and future / Edited by Elizabeth Auclair, Graham Fairclough. – Routledge, 2015. – 218 p.
9. Open heritage [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://openheritage.eu/oh-project/>[01.05.2019]

Василь ГОРБАЛЬ
Андрій НАГІРНЯК
(Львів, Україна)

ПРОБЛЕМАТИКА ЗБЕРЕЖЕННЯ САКРАЛЬНОЇ ДЕРЕВ'ЯНОЇ АРХІТЕКТУРИ

В даний час пам'ятки дерев'яного культового будівництва є найоригінальнішими витворами, через які наш народ найбільше показав свій талант до мистецтва. Сакральна архітектура у своїй історії пройшла складні етапи нещадних руйнувань у дві світові війни, та у часи радянського атеїзму. Тому на сучасному етапі необхідно вживати заходів та вирішувати питання про збереження культурної та духовної дерев'яної спадщини. Дерев'яні церкви здатні руйнуватися, тому що створені з доволі еластичного матеріалу. Оскільки дерев'яні храми переважно будували по селах, де доволі часто більшість місцевих не розуміє цінності пам'яток культури, і що вони потребують охорони. Відповідно їм потрібен належний догляд, консервація та реставрація. Важливим є популяризація пам'яток, і просвітницька робота. Ці чинники здатні певною мірою зберегти від подальшої руйнації пам'яток. Головною проблемою нищення дерев'яних пам'яток є необізнаність або недбалість. Що призводить до фатальних наслідків – пожеж, крадіжок, знесення споруд для будівництва нових, некваліфікований ремонт. Щоб запобігти випадковим пожежам необхідно пам'ятку облаштовувати системою сигналізації та системою автоматичного пожежогасіння. Ще один з найефективніших способів є обробка будівель протипожежним покриттям. Прикладом може слугувати церква біля Яремче (1938), що згоріла у 2014 році, не була дуже старою, але визначалась цінним зразком сучасного гуцульського стилю. Храм згорів, адже пожежників викликали не одразу,

бо старались погасити власними силами. Найголовніше у ній були відсутні протипожежні прилади, нажалі це притаманне більшості пам'яток [0,4].

Другий приклад стосується зношення храму для будівництва нового мурованого, або збільшення церковного подвір'я (якщо дві будівлі). Так у селі Бісковичі що на Самбірщині віряни самостійно розібрали дерев'яну церкву 1515 року [2].

Інколи пам'ятки по суті наполовину втрачені, оскільки вони зашиті нашаруванням бляхи, металочерепиці, пластикової вагонки.

Відтак виникає необхідність сільським громадам, які бачать культурну цінність пам'ятки, замовляти проекти реставрації, виходячи з їхньої фінансової можливості. Хоча б для виконання основних робіт, щоб пам'ятка перестала руйнуватись[0]. Людям необхідно доносити про збереження дерев'яної спадщини, та про важливість цієї архітектури. Найбільше допомогли б окремі настанови для церковних очільників, саме їх необхідно переконувати і шукати підходи до співпраці. В даний час це не легко, оскільки іноді громада або священники сприймають храм не як пам'ятку котру потрібно зберігати автентичною, а як свою власність [3].

Необхідною є популяризація, яку можна здійснювати через тур-агенції, інтернет-сайти, дороговкази, пугівники. Наприклад, щось схоже є у Польщі, біля кожного дерев'яного храму можна знайти інформаційні стенди, або туристичні дороговкази. Це дозволяє притягувати більше уваги до пам'яток дерев'яного зодчества [0].

Таким чином проблема руйнації сакральних пам'яток із дерева досі залишається актуальною та потребує планомірного вирішення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гайдук О. Час спинити втрати // Українська культура. – 2014. – № 2-3. – С. 2 – 7.
2. На Львівщині православні самовільно розібрали дерев'яну церкву XVI століття [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/1792810.html>
3. Сліпченко Н., Могитич І. Проблема збереження дерев'яних храмів в Україні // Вісник інституту Укрзахідпроектреставрація. – 2005. – № 15. – С. 5 – 11.
4. Слободян В. М. Шедеври української сакральної дерев'яної архітектури // Вісник інституту Укрзахідпроектреставрація. – 1996. – №4. – С. 52 – 59.

Віталій ДЗЕРЖИНСЬКИЙ
Любов ДЗЕРЖИНСЬКА
(Краматорськ, Україна)

ОСВІТНЯ СКЛАДОВА ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ НОВОКРАМАТОРСЬКОГО МАШИНОБУДІВНОГО ЗАВОДУ

Сьогодні подорожі всередині країни стали більш доступні і популярні, завдяки чому туристична галузь почала шукати нові види туристичних послуг. Однією з таких тенденцій стала організація промислового туризму, що дозволяє відвідати передові діючі виробництва.

Зараз основним завданням промислового туризму є організація регулярних туристичних маршрутів за двома напрямками. Перший напрямок – це промислово-історичний, який базується на відвідуванні індустріальних об'єктів, що вже не функціонують за прямим призначенням. Другий напрямок - промислові екскурсії на діючі виробництва і в музеї промислових підприємств.

Знайомтесь, Новокраматорський машинобудівний завод - основа індустрії України.